

Zajímavé botanické nálezy z regionu severní Moravy a Slezska XII.

Martin Dančák & Petr Kocián (eds)

Interesting botanical records from the region of northern Moravia and Silesia XII. – *Acta Mus. Siles. Sci. Natur.*, 67: 139-163, 2018.

Abstract: The twelfth volume of the series Interesting botanical records from the region of northern Moravia and Silesia reports some interesting findings of bryophytes and vascular plants from the region, namely *Campylopus introflexus*, *Ditrichum pallidum*, *Aira caryophyllea*, *Antennaria dioica*, *Asperugo procumbens*, *Asplenium viride*, *Botrychium lunaria*, *Bromus commutatus*, *Carex pendula*, *Carex pulicaris*, *Carex pseudocyperus*, *Cnidium dubium*, *Corallorhiza trifida*, *Diphasiastrum alpinum*, *Epipactis albensis*, *Epipactis greuteri*, *Epipactis palustris*, *Filago vulgaris*, *Galium rivale*, *Gentianopsis ciliata*, *Glyceria nemoralis*, *Hypericum humifusum*, *Melampyrum arvense*, *Monotropa hypopitys*, *Orchis pallens*, *Orobancha minor*, *Orthilia secunda*, *Pedicularis sylvatica*, *Peucedanum ostruthium*, *Prunus serotina*, *Ranunculus arvensis*, *Rubus odoratus*, *Senecio sarracenicus*, *Scrophularia scopolii*, *Scrophularia umbrosa* subsp. *umbrosa*, *Silene gallica* and *Vicia lutea*.

Key words: floristic records, bryophytes, vascular plants, Moravia, Silesia, Czech Republic

Úvod

V letošním dvanáctém pokračování Zajímavých nálezů z regionu severní Moravy a Slezska přinášíme nálezy nových (případně ověřených) lokalit dvou druhů mechorostů a 35 taxonů cévnatých rostlin, jejichž autory je šestnáct regionálně působících botaniků. Přehled všech taxonů, které byly v tomto seriálu dosud publikovány, je zveřejněn na internetových stránkách Moravskoslezské pobočky České botanické společnosti (www.ms-cbs.cz), kde jsou zároveň všechny dosud vyšlé díly ke stažení.

Metodika

Vymezení zájmové oblasti je dáno hranicemi Severomoravského kraje (okresy Bruntál, Frýdek-Místek, Jeseník, Karviná, Nový Jičín, Olomouc, Opava, Ostrava-město, Přerov, Šumperk a Vsetín) s přihlédnutím k blízkému okolí. Zařazeny jsou nálezy taxonů nových pro konkrétní území (například fytochorion), ohrožených, chráněných či jinak významných nebo zajímavých. Taxonomické pojetí a nomenklatura cévnatých rostlin se řídí Seznamem cévnatých rostlin květeny České republiky (Danihelka *et al.* 2012), mechorostů Bryoflorou České republiky (Kučera *et al.* 2012) a syntaxonů Vegetací České republiky (Chytrý 2007, 2009, 2011, 2013). Za jménem taxonu je v závorce uvedena případná kategorie ohrožení podle aktuálního vydání Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky (Grulich 2017) respektive Bryoflóry České republiky (Kučera *et al.* 2012) a kategorie ochrany dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. v platném znění. Jednotlivé lokality jsou zařazeny do fytochorionů dle regionálně-fytogeografického členění ČR (Skalický 1988). Mapovací pole, které odpovídá středoevropskému floristickému síťovému mapování (Slavík 1971), je uváděno ve velikosti ¼ základního pole. Souřadnice jsou zapsány v souřadnicovém systému WGS-84 a byly odečteny spolu s nadmořskou výškou z GPS přístrojů nebo z mapového podkladu www.mapy.cz. Nálezy doložené herbářovými položkami jsou označeny akronymem příslušné herbářové sbírky, přičemž mezinárodní akronymy veřejných herbářů se řídí aktuálním seznamem Index herbariorum (Thiers 2018). Doklady v soukromých sbírkách jsou označeny zkratkou „herb.“ společně s příjmením vlastníka herbáře. Pokud nebyl pořízen herbářový doklad, jsou nálezy označeny zkratkou „not.“, případně slovem „foto“, pokud byla pořízena fotodokumentace.

MECHOROSTY / BRYOPHYTA

Campylopus introflexus

80b. Veřovické vrchy

- 6474c, Zašová (distr. Vsetín): odlesněná místa v okolí turistického chodníku (značeného zelenou barvou) od Okluku k přírodní rezervaci Huštýn, dvě mikrolokalit:
a) asi 0,36 km JJZ od vrchu Huštýn (747 m), 49°30'45,8"N, 18°4'17,5"E, 680 m n. m., porost asi 30 × 30 cm a dál pás asi 0,3 × 3 m (10. VIII. 2017 leg. J. Tkáčiková, herb. FMM).
b) asi 0,23 km JZ od vrchu Huštýn (747 m), 49°30'55,4"N, 18°04'09,7"E, 710 m n. m., porost asi 30 × 30 cm (10. VIII. 2017 leg. J. Tkáčiková, herb. FMM).

81. Hostýnské vrchy

- 6573c, Mikulůvka (distr. Vsetín): sešlapávaná místa v okolí turistického rozcestníku Kuželek, asi 3 km SZ od evangelického kostela v obci, 49°25'28,6"N, 17°53'06,9"E, 540 m n. m., porost asi 1 × 1 m a další mikropopulace v okolních lesních porostech (23. VII. 2016 leg. J. Tkáčiková, herb. FMM).
6673d, Ratiboř u Vsetína (distr. Vsetín): východní svah vrchu Křížový (670 m), osvětlený pás mezi mladou smrčínou a zpevněnou lesní cestou, 4,2 km ZSZ od železniční stanice Vsetín, 49°20'47"N, 17°56'21"E, 550 m n. m., porost asi 0,2 × 1 m (3. VII. 2008 leg. J. Tkáčiková, herb. VM; 3. VII. 2008 leg. S. Kubešová, herb. BRNM).

83. Ostravská pánev

- 6275d, Řepiště (distr. Frýdek-Místek): spodní část mohutné haldy dolu Paskov, 2 km SZ od středu obce, 49°44'41,5"N, 18°17'52,0"E, 250 m n. m., porost min. 5 × 1 m; v okolí haldy více mikrolokalit (23. V. 2018 leg. J. Tkáčiková, herb. FMM).

84a. Beskydské podhůří

- 6375b, Staříč (distr. Frýdek-Místek): na okraji areálu dolu Staříč, 2 km JZ od středu obce, 49°40'12,4"N, 18°15'26,5"E, 300 m n. m., porost asi 2 × 1 m (6. IX. 2018 leg. J. Tkáčiková, herb. FMM).
6376a, Dobrá (distr. Frýdek-Místek): přírodní památka Kamenec, severozápadní část památky, 49°40'37,0"N, 18°23'33,2"E, 320 m n. m., několik menších porostů kolem bříz, celkově asi 2 × 1 m, značná část porostu odebrána účastníky exkurze (3. V. 2018 a 5. V. 2018 leg. J. Tkáčiková, herb. FMM).

99a. Radhošťské Beskydy

- 6376d, Vyšní Lhoty (distr. Frýdek-Místek): přírodní rezervace Kršle, osluněný kamenitý svah poblíž vykácené plochy v západní části přírodní rezervace, 49°37'29,7"N, 18°29'11,5"E, 530 m n. m., rozvolněný porost min. 2 × 1 m, bohatě plodný (16. IX. 2018 leg. M. Luzarová, herb. FMM, rev. J. Tkáčiková).
6576c, Čeladná (distr. Frýdek-Místek): vrch Trojačka (987 m) 11,5 km JJV od středu obce, na okraji nepevněné lesní cesty, 49°26'53,0"N, 18°22'24,5"E, 980 m n. m., porost asi 20 × 10 cm (20. VII. 2018 leg. J. Tkáčiková, herb. FMM).

Invazní mech křivonožka vehnutá byl pravděpodobně poprvé zaznamenán na severovýchodní Moravě v roce 2001 u Hostašovic v okrese Nový Jičín (Duda 2002). Poměrně dlouhou dobu – ještě po 10 letech – byl jeho výskyt na severovýchodní Moravě ojedinělý (cf. Mikulášková 2006, Mikulášková *et al.* 2012) a soustředěný na antropicky narušená místa. Podrobně byla popsána například lokalita na bývalém odkališti v Havířově – Prostřední Suché (Tkáčiková 2014). V současné době je tento druh rozšířen mnohem výrazněji. Invaduje nejen na místa člověkem pozměněná (odkaliště, výsypky, průmyslové areály, obnažené svahy lesních cest), ale začíná se šířit i do přirozených společenstev. Takovým případem je rašelinný mokřad v přírodní památce Kamenec, kde tento druh roste sice v sušší části, ale již na kontaktu s rašeliníkem (*Sphagnum* sp.).

Několikrát byly zaznamenány porosty tohoto mechu v okolí turistických tras v pohořích severovýchodní Moravy (Hostýnské vrchy, Veřovické vrchy, Moravskoslezské Beskydy). K šíření tedy pravděpodobně přispívá i turismus. Nelze vyloučit ani přenos lesní technikou, protože tyto výskyty jsou často v blízkosti světlin v lesních komplexech vzniklých po těžbě.

Přestože Kučera (2004) uvádí výskyt v ČR zatím z nižších a středních poloh, druh není pravděpodobně omezen podmínkami horského prostředí, výškové maximum z Trojačky, odkud je druh znám (Staré Hamry, apex montis Trojačka, 2010 leg. Jiří Duda, FMM) a byl v roce 2018 potvrzen, je 980 m n. m.

Výše uvedené lokality nejsou výsledkem cíleného průzkumu, ale pouze náhodnými záznamy. Cílený průzkum s největší pravděpodobností ukáže, že druh je nyní úspěšně rozšířen i ve východní části ČR.

Jana Tkáčiková

Ditrichum pallidum

(VU)

76a. Moravská brána vlastní

6473b, Hůrka (distr. Nový Jičín): západní část Hůreckého lesa JV obce Hůrka, okraj mýtiny (s mladou výsadbou) a jehličnatého lesa, asi 630 m JJV od kaple sv. Anny, hlína, 49°35'32,9"N, 17°56'13,2"E, 298 m n. m., porost asi 5 × 5 cm (28. III. 2018 leg. P. Kocián, herb. Kocián, det. Z. Hradílek).

Útlovláska bledá je mech s bipolárním, v Evropě temperátním rozšířením. Roste na hlinitých půdách na suchých, otevřených nebo i částečně stíněných místech s indiferentní vazbou na substrát (Novotný 2005). Na našem území se v současné době vyskytuje vzácně na jižní a střední Moravě; je známo pouze několik málo lokalit (Novotný 2005, Hradílek & Musil 2011, Vrtalová *et al.* 2011). V České republice je z hlediska ohrožení hodnocen jako zranitelný druh – VU (Kučera *et al.* 2012) a jeho rozšíření je dosud málo známé, protože se jedná o efemerní mech, který po vytvoření sporofytu zaniká a tak může být obtížnější jeho nalézání na lokalitách, a to i známých (Novotný & Dědečková 2008).

Z fytochorionu Moravská brána vlastní je známo několik nálezů. Nejdříve sebral útlovlásku bledou v roce 1913 F. Petrak na Svrčově u Teplic nad Bečvou a pak v roce 1967 L. Pokluda u Hranic (Novotný & Dědečková 2008). V nedávné době byl druh zaznamenán v lesním komplexu mezi Týnem nad Bečvou a Paršovicemi (I. Novotný, in litt.).

Nález u Hůrky na Novojičínsku je novou lokalitou. Malá populace rostla v Hůreckém lese na zemi u paty pařezu na prosvětleném místě při okraji mladé mýtiny a jehličnatého lesa.

Bude jistě vhodné se na tento mech zaměřit, protože se může v regionu vyskytovat na příhodných místech ve větší míře a je pouze přehlížen.

Petr Kocián & Zbyněk Hradílek

CÉVNATÉ ROSTLINY / TRACHEOPHYTA

Aira caryophylla

(CR)

84a. Beskydské podhůří

6376c, Hodoňovice (distr. Frýdek-Místek): horní etáž severní pískovny Hodoňovických pískoven (zvaná také Malá pískovna), 850 m JZ od kostela v obci, 49°37'46,5"N, 18°20'35,9"E, 359 m n. m., stovky fertilních rostlin na horní etáži, několik rostlin na spodní etáži (5. VII. 2017 foto Z. Lukeš; 19. V. 2018 leg. Z. Lukeš, herb. Lukeš; 24. V. 2018 not. D. Hlisnikovský).

Nález ovšíčku obecného na této lokalitě je překvapivý, jelikož druh byl v okolí již marně hledán (D. Hlisnikovský, in verb.). Přibližně od roku 2000 do roku 2013 zde probíhala opětovně těžba písku a velká část původní horní etáže byla odtěžena, avšak současná část horní etáže pískovny zůstala bez větších změn. Poté byla těžba písku ukončena a pískovna byla ponechána samovolné sukcesi. Do pískovny jsem po dlouhé době zavítal v roce 2017 při studiu biotopu obojživelníků v místním jezírku vzniklém po těžbě a ovšíček obecný jsem našel na horní etáži severní pískovny roztroušeně na rozloze přibližně 120 m², v jihozápadní části pak hojně.

Ovsíček obecný má v oblasti historické lokality. O tomto druhu se zmiňuje již E. Formánek (Formánek 1887), který však cituje Oborného „Ondřejník u Fridlandu a v písku Ostravice, ...“, stejně tak G. Weeber (Weeber 1901) „Im Flussande der Ostrawitz nicht selten; auf dem Ondřejník (Oborny) [Při říčním břehu Ostravice neřádka; na Ondřejníku (Oborny)]“. Poté tento druh zmiňuje i F. Gogela (Gogela 1903) „na písčínách v okolí Frydlantu porůznu něžný ovsíček vláskovitý (*Aira caryophyllea* L.)“ a poslední záznam uvádí Kilián (Kilián & Krkavec 1962) „Metylovická hůrka záp. od Pržna“, což je doloženo několika herbářovými položkami, např. „Na písčité půdě na okraji jehlič. lesa na Metylovské hůrce“ (1959 leg. Z. Kilián, OSM).

Nález kriticky ohroženého ovsíčku obecného je třetí recentní lokalitou na Moravě po lokalitách na Osoblaze (Mruzíková & Hlisnikovský 2012) a u Cakova na Olomoucku (Dančák 2017).

Zbyněk Lukeš

Antennaria dioica

(EN)

99a. Radhošťské Beskydy

6575a, Trojanovice (distr. Nový Jičín): v horní třetině Velké sjezdovky na hřebeni Radhoště, 620 m SZ od sochy Radegasta, 49°29'12,3"N, 18°14'50,3"E, 1039 m n. m., polykormon na ploše zhruba 1,5 m², stovky růžic, z velké části odkvetlých (14. VII. 2018 foto Z. Lukeš).

Kociánek dvoudomý je vzácný a rychle ustupující druh naší přírody (Štěpánková 2004). Z oblasti Radhoště je sice udáván, jedná se však většinou o lokality historické nebo převážně z jižních svahů tohoto masivu, kde existuje celá řada dosud recentních lokalit. V Moravskoslezském kraji je jeho výskyt uváděn především z východní části Beskyd (Pladias 2018). Výskyt kociánku je na Velké sjezdovce znám (M. Popelářová, in verb.), avšak není v literatuře podchycen.

Zbyněk Lukeš

Asperugo procumbens

(NT)

21b. Hornomoravský úval

6469b, Olomouc-město (distr. Olomouc): zpuštělé truhlíky pro okrasné rostliny a spáry dlažby na náměstí Republiky, 49°35'46,0"N, 17°15'26,3"E, 224 m n. m., desítky rostlin (1. II. 2018 leg. V. Dvořák, herb. OLM).

6469b, Olomouc-město (distr. Olomouc): pod keří u bočního vstupu Pedagogické fakulty na třídě 17. listopadu, 49°35'43,4"N, 17°15'54,6"E, 215 m n. m., desítky rostlin (11. X. 2018 leg. M. Hroneš, herb. OL).

6469b, Olomouc-město (distr. Olomouc): okraj chodníku u Domu dětí a mládeže na třídě 17. listopadu, 49°35'36,8"N, 17°15'48,9"E, 212 m n. m., desítky rostlin (2015 not. V. Dvořák; 11. X. 2018 leg. M. Hroneš, herb. OL).

6469b, Olomouc-Hodolany (distr. Olomouc): plevel v okrasné výsadbě u zadního traktu hotelu Clarion, 49°35'32,9"N, 17°16'28,9"E, 214 m n. m., cca 10 rostlin (15. X. 2018 leg. M. Hroneš, herb. OL).

6469b, Olomouc-Hodolany (distr. Olomouc): plevel v okrasné výsadbě na okružní křižovatce ulic Holická a Tovární, 49°35'10,9"N, 17°16'02,2"E, 212 m n. m., desítky rostlin (15. X. 2018 leg. M. Hroneš, herb. OL).

Ostrolist poléhavý je jednoletý terofyt, který se roztroušeně vyskytuje především v termofytiku severozápadních Čech a jižní Moravy. Ve středních polohách jeho lokalit ubývá a ostrolist zde roste jako efemerofyt (Kříska 2000). Z pohledu ochrany přírody nebyl druh ještě ve vydání Červeného seznamu z počátku 21. století (Procházka 2001) hodnocen žádným stupněm ohrožení. O dekádu později byl zařazen mezi ohrožené druhy (Grulich 2012) a v podobném duchu je stav jeho rozšíření, resp. ohrožení chápán i v posledním vydání Červeného seznamu (Grulich 2017). V příspěvku shrnujeme rozšíření druhu na území města Olomouce v průběhu 20. století s výčtem doposud nepublikovaných současných nálezů.

Pohled na výskyt ostrolistu nabízí hned několik paralel s jiným terofytem – kopřivou žahavkou (Dvořák 2017). Na počátku 20. století byl ostrolist považován za hojný v okrajových částech města jako Povel, Hejčín a Hradisko (Podpěra 1911), v té době se jednalo ještě o samostatné obce. Herbářových dokladů však nalezneme jen pár a vztahují se k jiným částem města (Olmütz: H. Neugasse [Nová Ulice], 1929 leg. H. Laus, OLM; Olmütz: Schuttplatz [rumiště, skládka], 1933 leg. H. Laus, OLM; Olomouc: rumiště u městských sadů, 1935 leg. J. Laus, OLM). Po roce 1945 je opakovaně sbírán ve Smetanových sadech (1956 leg. Č. Deyl, OLM; 1993 leg. P. Kusák, OLM) a v širším centru města (Před budovou Sigmia, 1999 leg. L. Filipová, OL; nádraží Olomouc-město, 2012 leg. T. Homola, OLM). Několik nálezů pochází z průmyslových areálů (Sladkovského ulice, 2006 leg. T. Homola, OLM; u čokoládoven Zora, 2008 leg. T. Homola, OLM), ze zpustlých míst (Hodolany-Chelčického ul., 1990 leg. T. Homola, OLM), z okolí řeky Moravy (při Moravě u ulice V Kotlině, 1980 leg. T. Homola, OLM; Mlýnská Morava proti mostu, 2008 leg. T. Homola, OLM) a z okolí lidských sídel (Neředín, začátek obce při obytném domku, 1971 leg. Č. Deyl, OLM). Výčet lokalit doplňují literární údaje V. Tlustáka (Tlusták 1990) z okolí domů v Řepčíně a Holici z 80. let 20. století.

Ostrolist se chová jako typický synantropní druh osidlující široké spektrum ruderalních stanovišť od městských trávníků po rumiště. Preferuje spíše krytá polostinná stanoviště pod městskou zelení, na kterých kvete a plodí téměř v průběhu celého roku. Tato stanoviště nejsou ze své podstaty trvalá, proto dochází k fluktuacím a přemísťování jeho populací. V současnosti se vyskytuje zejména v širším centru a přilehlých oblastech na jihovýchodním okraji města. Přesto jej lze hodnotit jako druh ojediněle se vyskytující jak v Olomouci, tak v širším okolí města.

Václav Dvořák & Michal Hroneš

Asplenium viride

(NT)

73a. Rychlebská vrchovina

5769a, Česká Ves (distr. Jeseník): Heckelovy skály na jihovýchodním úbočí kóty Jehlan (878 m), cca 2,3 km Z od kostela sv. Josefa, 50°15'12,1"N, 17°11'30,3"E, 750 m n. m. (8. X. 2018 not. R. Štencel).

Rozšíření sleziníku zeleného v České republice shrnuje L. Ekrt (Ekrt in Kaplan *et al.* 2016). Nově nalezená lokalita doplňuje publikované údaje. Heckelovy skály jsou tvořeny vápencem, který se zde v minulosti v menší míře i těžil a po vypálení používal k hnojení nedalekých polí, výskyt druhu zde proto není nijak překvapivý.

Radek Štencel

Botrychium lunaria

(VU, §3)

97. Hrubý Jeseník

5969a, Železná pod Pradědem (distr. Bruntál): okraj lesní cesty (Silonova trasa) nad údolím Střední Opavy, cca 1,4 km SSV od vysílače na vrcholu Pradědu, 50°05'36,0"N, 17°14'27,7"E, 1115 m n. m., cca 25 plodných rostlin (16. VII. 2018 not. R. Štencel).

Vratička měsíční je v Jeseníkách posledních letech nalézána na řadě nových lokalit. Vedle přirozených stanovišť s oblibou roste na různých antropicky narušených plochách (okraje cest, okolí horských chat, staré zbory), evidentně zejména na místech s vyšším obsahem vápníku. Nejbohatší populace se v současnosti nachází kolem silnice k vysílači na Pradědu, kde rostou v podstatě souvisle na úseku několika set metrů stovky rostlin.

Radek Štencel

Bromus commutatus

(DD)

84a. Beskydské podhůří

6376c, Metylovice (distr. Frýdek-Místek): okraj pole v místní části Metylovičky, mezi Metylovičkami a rychlostní silnicí 56, 1,3 km JVV Metylovské hůrky (524 m), 49°36'30,0"N, 18°20'54,8"E, 345 m n. m., desítky rostlin roztroušeně (12. VII. 2018 leg. Z. Lukeš, herb. Lukeš, rev. D. Hlisenkovský).

Svěřep luční (obr. 1) rostl na okraji obilného pole, v pásu asi 150 m dlouhém na západním okraji pole u vodárenské stanice, s množstvím dalších polních plevelů, kde dominoval pryšec tuhý (*Euphorbia stricta*). Historicky nebyl z oblasti Metylovic ani okolních obcí udáván. Nejblíže byl recentně zaznamenán na poli u Skotnice (Hlisenkovský 2010).

Obr 1: *Bromus commutatus* na okraji pole u Metylovic, detail květenství. Foto Z. Lukeš.

Fig 1: *Bromus commutatus* on the edge of a field near the village of Metylovice, detail of inflorescence. Photo Z. Lukeš.

Zbyněk Lukeš

Carex pendula

(LC)

73a. Rychlebská vrchovina

5769a, Česká Ves (distr. Jeseník): prameniště v jasině pod „Lesním Domem“, 50°15'35,8"N, 17°12'03,7"E, cca 580 m n. m., asi 20 mohutných plodných trsů (8. X. 2018 not. R. Štencel).

Nález ostřice převíslé v Jeseníkách a Rychlebských horách komentoval nedávno R. Řepka a zde uvedená nová lokalita je vzdálena cca 4 km jihozápadně od lokality u Supíkovic nalezené v roce 2007 M. Kočím (Řepka 2015). Jde v současné době o teprve druhou známou recentní lokalitu druhu v Rychlebské vrchovině (73a).

Radek Štencel

Carex pulicaris

(EN, §3)

84b. Jablunkovské mezihoří

6578a, Mosty u Jablunkova (distr. Frýdek-Místek): nejvlhčí část dna příkopu na vrcholu hradiska Šance, 260 m JJV od kaple sv. Petra a Pavla, 49°29'53,3"N, 18°44'35,8"E, 605 m n. m., 1 vitální trs na ploše cca 20 × 20 cm (9. VI. 2018 leg. D. Szokala, herb. Szokala, rev. R. Řepka & M. Friedl).

Fytocenologický snímek: plocha 25 m², datum 9. VI. 2018, zapsal D. Szokala, sklon 10°, orientace J. – E_{celk} (95 %), E₁ (90 %): *Carex cf. pallescens* 2, *Centaurea phrygia* agg. 2, *Festuca pratensis* 2, *Thymus pulegioides* 2, *Trifolium montanum* 2, *Achillea millefolium* agg. 1, *Anthoxanthum odoratum* 1, *Briza media* 1, *Campanula patula* 1, *Carex demissa* 1, *Carex nigra* 1, *Carex panicea* 1, *Carex pulicaris* 1, *Carlina acaulis* 1, *Colchicum autumnale* 1, *Crataegus monogyna* agg. 1, *Dactylis glomerata* 1, *Equisetum arvense* 1, *Galium album* 1, *Juncus compressus* agg. 1, *Knautia arvensis* 1, *Leontodon hispidus* 1, *Lotus corniculatus* 1, *Lychnis flos-cuculi* 1, *Myosotis nemorosa* 1, *Plantago lanceolata* 1, *Polygala vulgaris* 1, *Potentilla erecta* 1, *Prunella vulgaris* 1, *Ranunculus acris* 1, *Ranunculus repens* 1, *Rosa canina* agg. 1, *Stellaria graminea* 1, *Trifolium campestre* 1, *Trifolium medium* 1, *Trifolium repens* 1, *Trisetum flavescens* 1, *Vicia cf. cracca* 1, *Agrostis capillaris* +, *Alchemilla glabra* +, *Anthriscus sylvestris* +, *Dactylorhiza majalis* +, *Danthonia decumbens* +, *Dianthus delthoides* +, *Festuca ovina* +, *Fragaria vesca* +, *Galium palustre* +, *Heracleum sphondylium* +, *Juncus effusus* +, *Lathyrus* sp. +, *Leucanthemum vulgare* +, *Pimpinella saxifraga* +, *Prunus spinosa* +, *Rumex acetosa* +, *Stachys palustris* +, *Veronica officinalis* +. – E₀ (15 %): neanalyzováno.

Výskyt ostřice blešní v Karpatech a přilehlém území je spíše ostrůvkovitý a mnohdy představuje jednotlivé lokality (Řepka & Grulich 2014, Grulich & Řepka in Kaplan *et al.* 2015, Hlisnikovský *et al.* 2018). Celkový areál zahrnuje severní, centrální a západní Evropu s nejzápadnějším výskytem v severním Španělsku a nejvýchodnějším v Estonsku (Chater 1980). Mezi stanoviště, na kterých se v rámci svého areálu vyskytuje, patří duny, podmáčené pastviny s dlouhou historií pastvy, slatiniště, okraje rašelinišť a rašelinné louky (Weeda 1989, Řepka & Grulich 2014, Dítě *et al.* 2015).

Populace ostřice blešní v areálu hradiska Velké Šance je vzdálená asi 1,8 km od jediné dosud známé lokality ve fytochorionu Jablunkovské mezihoří u osady Záповěď (cf. Hlisnikovský *et al.* 2018). Výskyt druhu je na lokalitě podmíněn cyklickou intenzivní pastvou ovcí, která inhibuje vitálnější druhy, narušuje pokryv půdy a vytváří příznivý otevřený mikrorelief pro existenci této ostřice. Přítomnost rostliny poukazuje na to, že tento druh má v této oblasti, se správným managementem vlhkých luk a slatinišť, potenciál expanze, což na mnoha územích, kvůli pokračujícímu trendu vláhového deficitu, je vyloučeno. Tento taxon je totiž citlivý na změny hydrických poměrů stanovišť (Řepka & Grulich 2014). V porostu nejsou přítomny žádné znatelnější dominanty a ostřice se vyskytuje v ekotonovém společenstvu svazů *Cynosurion cristati* a *Calthion palustris*.

Daniel Szokala

Carex pseudocyperus

(NT)

76b. Tršická pahorkatina

6470d, Veselíčko (distr. Přerov): vlhká plošina ve spodní části kamenolomu na západním okraji obce, 0,6 km Z od zámku, na úpatí odtěženého „Zámeckého kopce“, 49°31'50,9"N, 17°29'47,4"E, cca 305 m n. m., jeden trs (10. VI. 2018 leg. V. Taraška & O. Popelka, herb. OLM).

Lokalita spadá do fytochorionu Tršická pahorkatina, avšak leží nedaleko hranice s podokresem Moravská brána vlastní. Zatímco v Tršické pahorkatině zřejmě nebyla ostřice nedošáchor dosud nalezena, z Moravské brány vlastní existuje několik údajů. V blízkosti nově zaznamenané lokality je tento druh uváděn z národní přírodní rezervace Žebračka u Přerova (Hradílek & Duchoslav 2007) a z přírodní rezervace Škrabalka u Lipníka nad Bečvou (Krátký *et al.* 2017). V relativně nedávné době byla ostřice nedošáchor sbírána rovněž u Polomi (1992 leg. M. Sedláčková, NJM) a na několika lokalitách v nivě řeky Bečvy mezi Hranicemi a Valašským Meziříčím (1996 leg. P. Forejtová, OL; 1999 leg. M. Dančák, OL; 2005 leg. D. Ševčík, OL). Svým výskytem je tato ostřice vázána zejména na tůně, mrtvá říční ramena,

rybníky či zatopené šterkovny. V kamenolomu Veselíčko roste na bahnitém, zjara zaplavovaném místě, ve společenstvu vlhkomilných bylin. Jediný zde nalezený trs je ohrožen především přímou likvidací kvůli postupující závážce podmačené plochy, kde ostřice roste.

Vojtěch Taraška & Ondřej Popelka

Cnidium dubium

(VU)

76b. Tršická pahorkatina

6370a, Véska (distr. Olomouc): mokřadní louka asi 1,5 km VSV od kaple sv. Petra a Pavla v obci, 49°39'44,5"N, 17°22'27,8"E, 415 m n. m., bohatá populace (19. V. 2018 leg. M. Dančák, M. Hroneš & J. Tkáčiková, herb. OL).

Jarva žilnatá je v České republice vzácně se vyskytující druh s těžištěm rozšíření v termofytiku na vlhkých loukách v nivách velkých řek (Grulich 1997a). Ze střední Moravy byl druh dosud znám jen z úvalu řeky Moravy a dolního toku Bečvy (např. Trávníček 1996, Duchoslav 1997). Výskyt v Tršické pahorkatině (76b) zcela mimo úvalové polohy a v relativně vysoké nadmořské výšce je tedy nečekaný. Mokřadní louka, na které jarva roste, je výjimečně zachovalým pozůstatkem původních luk, které byly z velké části přeměněny na pole, případně jsou sukcesně degradované nebo dokonce zalesněné. Mimořádnou zachovalost této lokality dokládá kromě jarvy také výskyt dalších vzácných druhů jako například *Carex hartmanii*, *Galium boreale*, *Iris sibirica*, *Salix rosmarinifolia*, *Scorzonera humilis*, *Serratula tinctoria* a *Valeriana dioica*.

Martin Dančák, Michal Hroneš & Jana Tkáčiková

Corallorhiza trifida

(VU, §2)

97. Hrubý Jeseník

5969b, Malá Morávka (distr. Bruntál): šterkem vysypaný břeh lesní silnice ze sedla Hvězda k chatě Ovčárna („Ovčárenská silnice“), v úseku vzdáleném 2,5-2,7 km od Hvězdy, jižně od silnice, dvě mikropopulace, 50°04'38,1"N, 17°16'27,9"E a 50°04'34,8"N, 17°16'37,1"E, 1055-1075 m n. m., 13 plodných jedinců (14. VII. 2018 foto V. Taraška).

Korállice trojklanná je nezelená, mykotrofní orchidej vyskytující se převážně v listnatých i jehličnatých lesích a na horských vrchovištích (Procházka 2010). Na severní Moravě a ve Slezsku je velmi vzácná. Po roce 2000 byl její výskyt potvrzen pouze ve čtyřech fytochorionech: Bouzovská pahorkatina, Javorníky, Radhošťské Beskydy a Hrubý Jeseník (cf. Dančák & Duchoslav 2006, Popelářová *et al.* 2011, Bureš 2013). Relativně nejhojnější je v Hrubém Jeseníku (97), avšak i zde je známo jen několik recentních lokalit (cf. Bureš 2013).

Na nově nalezené lokalitě u Ovčárenské silnice bylo letos napočítáno 13 plodných jedinců korállice trojklanné. Nejbližší známá lokalita tohoto druhu se odtud nachází asi 1,6 km severně, u Videlské silnice (Bureš 2009). V blízkém okolí roste korállice ještě ve Velké Kotlině (Bureš 2015), v jejíž spodní části jsme letos rovněž pozorovali dva jedince (15. VII. 2018 not. V. Taraška & V. Hlinická).

U Ovčárenské silnice roste korállice na strmém, šterkem vysypaném břehu lesní asfaltové cesty. Populace je ohrožena především případnými nevhodnými cestářskými zásahy spojenými s úpravou silničních břehů. Na druhou stranu není vyloučeno, že je korállice v Hrubém Jeseníku na podobných biotopech hojnější a pro svůj nenápadný vzhled bývá přehlížena. Tak tomu zřejmě bylo i v případě této nově nalezené lokality, která leží hned vedle frekventované cesty.

Vojtěch Taraška

Diphasiastrum alpinum

(EN, §2)

97. Hrubý Jeseník

5969a, Železná pod Pradědem (distr. Bruntál): okraj lesní cesty (Silonova trasa) nad údolím Střední Opavy, cca 1,4 km SSV od vysílače na vrcholu Pradědu, 50°05'35,9"N, 17°14'26,0"E, 1115 m n. m., na ploše cca 0,5 m², plodný (16. VII. 2018 foto R. Štencel).

Jedná se o další z řady v posledních letech nalezených lokalit plavuníku alpínského v Jeseníkách a to opět na narušeném stanovišti na okraji lesní cesty. Množství nových lokalit bylo před časem shrnuto v seriálu Additamenta (Hadinec & Lustyk 2016).

Radek Štencel

Epipactis albensis

(EN, §2)

84a. Beskydské podhůří

6375d, Lhotka u Frýdku-Místku (distr. Frýdek-Místek): okraj rybníka na SV okraji obce u potoka Olešná, přibližně 570 m SV od kaple v obci, na dvou blízkých mikrolokalitách:

- a) okraj olšiny u rybníka, 49°36'04,7"N, 18°18'08,7"E, 424 m n. m., jedna fertilní rostlina;
- b) mezi okrajem lesa podél potoka Olešné a rybníkem, 49°36'04,9"N, 18°18'05,5"E, 423 m n. m., jedna fertilní rostlina (vše 28. VII. 2018 foto Z. Lukeš).

Výskyt kruštíku polabského u potoka Olešná je zajímavým zjištěním, neboť jsem tento druh považoval kolem tohoto potoka za vyhynulý již 23 let. Kruštík se kdysi vyskytoval ve střední části toku v místní části Bařina u Palkovic. V roce 1993 zde kvetla jedna rostlina (Lukeš 1994), která byla naposledy ověřena v roce 1995, kdy populace zanikla. Další blízké lokality se nalézají v povodí potoka Hranečnick u Palkovic (Lukeš 2016).

Zbyněk Lukeš

Epipactis greuteri

(VU)

84a. Beskydské podhůří

6376c, Metylovice (distr. Frýdek-Místek): okraj levého břehu bezejmenného potoka v ostrém profilu údolí, 330 m JV od kapličky u sv. Anny při asfaltové silnici z Metylovic do Lhotky, na třech blízkých mikrolokalitách, 49°36'16,5"N, 18°20'5,6"E, 402 m n. m., 9 fertilních rostlin (4. VIII. 2018 foto Z. Lukeš, rev. P. Batoušek).

Kruštík Greuterův není znám nejen z katastru obce Metylovice, ale i z celého fytochorionu Beskydské podhůří. Nejbližší historická lokalita tohoto druhu se nalézá u Štramberka ve fytochorionu Moravská brána vlastní (1968 leg. Sedláčková, NJM). Recentně byl nalezen u Jablunkova (Michalik 2017) ve Slezských Beskydách (99b).

Charakter biotopu (okraj břehu podhorského potoka, maximálně dva metry od jeho okraje) odpovídá charakteru biotopů mně známých lokalit druhu u Adamova v Moravském krasu či u Kuřimského Jestřabí ve fytochorionu Českomoravská vrchovina. Ač je tento kruštík v době květu i po odkvětu snadno determinovatelný, bývá často přehlížen pro svou podobnost s *Epipactis helleborine*. Je proto velmi pravděpodobné, že tento druh bude nalezen i na dalších lokalitách.

Zbyněk Lukeš

Epipactis palustris

(VU, §2)

99a. Radhošťské Beskydy

6478c, Dolní Lomná (distr. Frýdek-Místek): okraj asfaltové cesty vedoucí z Mostů u Jablunkova na Kamennou Chatu, v místech lesního rašeliniště v okolí pramene levého přítoku Medvědího potoka, 630 m JV od Kamenné Chaty na vrcholu Čerchlaného Beskydu (945 m), 49°30'23,3"N, 18°42'09,0"E, 792 m n. m., 6 fertilních a 20 sterilních rostlin (24. VI. 2018 not. Z. Mruzíková, Z. Lukeš & L. Chlachula).

Kruštík bahenní se ve východní části CHKO Beskydy vyskytuje docela vzácně, hojnější je v nižších polohách fytochorionu Slezské Beskydy, kde roste v řadě maloplošných chráněných území (Pladias 2018). V Radhošťských Beskydech (99a) je výskyt potvrzen poblíž Milíkova (severně od prezentované lokality) a více lokalit se nachází v centrální části Beskyd, kde je například uváděn z několika lokalit u vodní nádrže Morávka nebo v přírodní památce Byčinec (Pladias 2018).

Zbyněk Lukeš

Filago vulgaris

(CR)

99a. Radhošťské Beskydy

6575d, Prostřední Bečva (distr. Vsetín): lesní cesta na okraji mýtiny (již zarůstající břízou a jiným náletem), asi 0,9 km VSV od kostela sv. Zdislavy, 49°26'36,0"N, 18°15'29,9"E, 552 m n. m., jedna rostlina (6. VII. 2018 leg. P. Kocián, herb. Kocián, det. J. Kocián, rev. M. Štech).

Bělolist obecný se vyskytoval na území ČR vždy velmi vzácně, a to převážně v teplejších územích. Historicky byl na Moravě pravděpodobně častější ve vyšších partiích Bílých Karpat a přilehlých oblastech Karpatského mezofytika. Vyhledává nezapojené porosty okrajů cest a polí, úhory, náspy, písčiny a suché pastviny. Avšak v důsledku intenzivního zemědělství druh v polovině 20. století téměř vymizel (Štech 2004). V posledních letech jsou však zaznamenávány nové lokality především na jižní Moravě (Pladias 2018).

Výskyt bělolistu obecného nebyl dosud z fytochorionu Radhošťské Beskydy spolehlivě doložen a jedná se patrně o první potvrzený údaj pro danou oblast; literární údaje nelze většinou akceptovat, protože mohlo docházet k záměně za příbuzný druh *Filago lutescens* z okruhu *Filago vulgaris* agg. (cf. Štech 2004, Pladias 2018).

Obr 2: *Filago vulgaris* rostoucí na kamenité lesní cestě v Prostřední Bečvě, detail květenství. Foto P. Kocián.

Fig 2: *Filago vulgaris* growing on a stony forest road in the village of Prostřední Bečva, detail of inflorescence. Photo P. Kocián.

Jedna rostlina (obr. 2) kvetla na okraji sušší prosvětlené kamenité úvozové cesty při spodním severním okraji toho času vykáceného smrkového lesa v části Prostřední Bečvy zvané Na Fojtství. Cesta je málo využívána a postupně zarůstá řídkou vegetací. Je otázkou, jak se na

lokalitu bělolist dostal. Nejbližší recentní potvrzená lokalita je vzdálená několik desítek kilometrů jihozápadním směrem u Valašských Klobouk (Pladias 2018). Není vyloučeno, že diaspory byly zavlečeny štěrkem, kterým byla cesta vyspravena, nebo při využívání cesty například při kácení blízkého lesa či obhospodařování blízkých pozemků. Je také možné, že se druh vyskytuje v okolí i na jiných příhodných lokalitách a byl zatím nezpozorován.

Petr Kocián

Galium rivale

(LC)

99a. Radhošťské Beskydy

6576a, Staré Hamry (distr. Frýdek-Místek): poblíž samoty Velké, na modré turistické značce, oba okraje lesní cesty, 2,3 km SZ od kostela v obci, 49°28'54,7"N, 18°24'43,4"E, 590 m n. m., porost celkově asi 2 × 20 m (8. VIII. 2012 leg. M. Popelářová, herb. Popelářová).

6577a, Bílá (distr. Frýdek-Místek): samota Gatčanka, ruderalizovaný okraj příjezdové cesty, 1 km ZJZ od hraničního přechodu Bílá/Klokočov, 49°27'07,9"N, 18°30'37,9"E, 680 m n. m., malý porost (23. VIII. 2018 leg. V. Kalníková, herb. BRNU).

Centry výskytu svízele potočního v České republice, jsou střední a východní Morava. Typický je pro nížinná údolí velkých řek, kde roste na březích toků, stojatých vod, v pobřežních křovinách a na různých ruderalizovaných stanovištích (Štěpánková & Kaplan 2000). Roztroušeně však zasahuje i do vyšších poloh. Nález ze samoty Gatčanka je pravděpodobně našim doposud nejvýše doloženým výskytem druhu (Štěpánková & Kaplan 2000, Pladias 2018). Jedná se o první údaje pro fytochorion, nejbližše je udáván z Javorníků (Koutecký *et al.* 2009).

Veronika Kalníková & Marie Popelářová

Gentianopsis ciliata

(VU)

84a. Beskydské podhůří

6376c, Hodoňovice (distr. Frýdek-Místek): louka pod rozvodnou sítí vysokého napětí, 400 m SV od kóty Hůrky (417 m), 49°37'52,2"N, 18°21'17,5"E, 353 m n. m., 6 rostlin (7. IX. 2018 foto Z. Lukeš; 30. IX. 2018 foto Z. Lukeš).

Výskyt hořce brvitého u Hodoňovic doplňuje rozšíření tohoto v současnosti ustupujícího druhu. Z historických údajů můžeme najít zmínku ve Formánkové Květeně (Formánek 1887) o jeho výskytu „v okolí Místku: pod Čupkem mezi Hodonicemi a Metylovicemi (Gogela)“. Tento popis odpovídá současné lokalitě a jedná se patrně o potvrzení hořce brvitého na tomto místě po více než 130 letech. Ve východní suché části louky jsem objevil nejdříve 4 kvetoucí rostliny, později další dvě. Dále tento druh uvádí F. Gogela (Gogela 1893) „Ve staroměstské olšině porůznu na Čupku u Metylovic“, který se však nachází jihovýchodním směrem.

Zbyněk Lukeš

Glyceria nemoralis

(NT)

84a. Beskydské podhůří

6376c, Metylovice (distr. Frýdek-Místek): v povodí potůčku J od kapličky sv. Anny v Metylovicích na několika lokalitách:

- a) mokřad v horní (západní) části rybníka, 440 m V od kapličky sv. Anny, 49°36'22,4"N, 18°20'12,0"E, 377 m n. m., desítky rostlin (27. VII. 2018 not. D. Hlisenkovský);
- b) okraje potůčku nad splavem, 340 m V od kapličky sv. Anny, 49°36'21,7"N, 18°20'07,1"E, 386 m n. m., stovky rostlin na ploše 8 x 5 m (28. VII. 2018 foto Z. Lukeš);
- c) prameniště levého přítoku potůčku J od kapličky sv. Anny, 290 m JJV od kapličky sv. Anny, 49°36'11,6"N, 18°19'46,8"E, 442 m n. m., několik rostlin (25. VIII. 2018 foto Z. Lukeš).

Zblochan hajní (obr. 3) patří mezi vzácné rostliny Beskydského podhůří (84a). Historicky je tento druh z území Metylovic udáván a sbírán (1970 leg. Hájková, FMM), avšak od té doby zde nebyl pozorován. Ačkoliv jsem se během tohoto roku na znovunalezení tohoto druhu zaměřil, nebyl jsem úspěšný, až D. Hlisenický během rutinní prohlídky našel zblochan na okraji zmíněného rybníka u sv. Anny, kde byl nalezen společně s *Leersia oryzoides*. Přes důkladný průzkum okolních lokalit zůstává okolí potůčku jižně od kapličky sv. Anny jedinou lokalitou.

Obr 3: *Glyceria nemoralis*, porost na břehu potoka u Metylovic. Foto Z. Lukeš.

Fig 3: *Glyceria nemoralis*, stand on the bank of a stream near the village of Metylovice. Photo Z. Lukeš.

Zbyněk Lukeš

Hypericum humifusum

(NT)

99a. Radhošťské Beskydy

- 6577a, Staré Hamry (distr. Frýdek-Místek): nezpevněná písčitá lesní cesta u přítoku Černé Ostravice, 3,2 km VVS od kostela Panny Marie na Gruni, 49°29'50,8"N, 18°31'35,6"E, 760 m n. m., cca 35 rostlin (1. VIII. 2018 foto V. Kalníková).
- 6576d, Bílá (distr. Frýdek-Místek): nezpevněná šterko-písčitá lesní cesta pod vrchem Šorštýn (709 m), 240 m JJZ od vrcholu, 49°26'52,0"N, 18°28'24,2"E, 643 m n. m., cca 10 rostlin (21. VIII. 2018 foto V. Kalníková).
- 6576b, Bílá (distr. Frýdek-Místek): nezpevněná písčitá lesní cesta u Stupného potoka, 590 m J od vrchu Stupný (601 m), 49°27'12,8"N, 18°29'48,9"E, 599 m n. m., cca 15 rostlin (23. VIII. 2018 foto V. Kalníková).

Třezalka rozprostřená je plazivá, drobná a tím pravděpodobně i dost přehlížená třezalka. Více nových nálezů z Moravskoslezských Beskyd a jejich podhůří pochází až z posledních let (např. Tkáčiková *et al.* 2016, Lukeš 2017). Z okolí Bílé a Starých Hamer dosud udávaná nebyla. Nejblíže je uváděná ze Smrku a z přírodní rezervace Malenovický kotel (Pladias 2018).

Veronika Kalníková

Melampyrum arvense

(VU)

84a. Beskydské podhůří

6375d, Metylovice (distr. Frýdek-Místek): jižní a jihozápadní okraj lesa zalesněného pikritového vrcholu Velká Horečka (413 m), 1,26 km JZ od kostela v obci, na dvou mikrolokalitách:

a) jižní lem lesa, 49°36'25,7"N, 18°19'14,3"E, 406 m n. m., přes 15 fertilních rostlin;

b) jihovýchodní okraj lesa, 49°36'26,1"N, 18°19'12,1"E, 401 m n. m., 3 kvetoucí rostliny (vše 10. VI. 2018 foto Z. Lukeš).

Výskyt černýše rolního v Metylovicích a jeho okolí je ojedinělý, z katastru Metylovic nebyl nikdy historicky udáván. Nejbližší historické lokality zmiňuje Gogela (1893) „Na rolích, nejhojněji v okolí Staříče, též u Sviadnova, Palkovic, Brušperku.“, recentní pak D. Hlisnikovský u Staříče, Skalice u Frýdku-Místku či Fryčovic (Hlisnikovský in Kocián & Hlisnikovský 2014).

Pikritový kopec Velká Horečka a severovýchodně se nalézající Malá Horečka (400 m) jsou tvořeny vyvěřelým těšíním a v jejich okolí se udržela celá řada zajímavých a teplomilnějších druhů např. *Silene nutans*, *Trifolium montanum*, *Inula salicina* i lokálně vzácný *Anthyllis vulneraria*. Menší populace silně ohroženého vstavače *Orchis mascula* subsp. *signifera* pak roste na sousední Malé Horečce.

Zbyněk Lukeš

Monotropa hypopitys

(VU)

97. Hrubý Jeseník

5969a, Malá Morávka (distr. Bruntál): v okraji keře kleče pod svodidly u Pradědské silnice, cca 200 m od vysílače na vrcholu Pradědu, 50°05'00,1"N, 17°14'01,8"E, 1470 m n. m., 9 plodných rostlin (11. IX. 2018 foto R. Štencel).

Nález hniláku smrkového nedaleko vrcholu Pradědu je zajímavý jak nadmořskou výškou (v Květeně České republiky uváděné výškové maximum rozšíření druhu cca 1000 m na Radhošti překonává o téměř 500 m; cf. Křísa 1990), tak stanovištěm, na kterém zde roste (v krajinci silnice pod keřem borovice kleče).

Radek Štencel

Orchis pallens

(EN, §2)

84a. Beskydské podhůří

6377d, Gutý (distr. Frýdek-Místek): světlý listnatý les v blízkosti Bystrého potoka, 1,2 km JV od evangelického kostela v Gutech, 49°38'41,8"N, 18°36'35,0"E, 458 m n. m., asi 15 rostlin (14. IV. 2018 not. D. Szokala, rev. T. Koutecký).

Centrum výskytu vstavače bledého tvoří v ČR zčásti karpatské termofytikum a především mezofytikum. Jeho severovýchodní hranice výskytu je tvořena několika málo populacemi v nedalekých Slezských Beskydech v Polsku (Naks & Piątek 2008). V ČR je hojnější obzvlášť na jihozápadních svazích české strany Slezských Beskyd, dále pak v Hostýnsko-vsetínské hornatině a Bílých Karpatech (Pladias 2018). Jedná se o světlomilný druh, který vyhledává půdy bohatší na báze (Jatiová & Šmiták 1996, Popelářová & Ohryzková 2013).

Těžiště výskytu tohoto druhu ve Slezsku s početnějšími lokalitami se nachází na úpatí Slezských Beskyd (asi 8 km severovýchodním směrem od nyní prezentované lokality) a váže se zde na půdy na těšínských vápencích. Nejbližší historické nálezy byly učiněny E. Buršou v roce 1972 a to 4,3 km severovýchodně v Kanském lese, další pochází od J. Vicherka z roku 1956 z Oldřichovic (Jatiová & Šmiták 1996); jednalo se však s největší pravděpodobností o přechodná stanoviště. Druh na území s fragmentovaným zastoupením světlých lesů s vyšším obsahem bází v půdě nemá potenciál vytvářet souvislý výskyt a trvalá stanoviště.

V případě nálezů v Gutech se jedná (v rámci zdejší části Podbeskydské pahorkatiny) o poměrně separovanou lokalitu. Rostlina postrádá v této části podhůří souvislý výskyt, což může být způsobeno mj. i tím, že se populace nacházejí na samotné hranici svého rozšíření a zdejší půdotvorné substráty jsou chudší na báze.

Situovanost výskytu je též zajímavá z hlediska antropického ovlivnění. Těsně sousedí se silnicí (před imisemi biotop částečně chrání vyvinutý ekoton), navíc je v blízkosti kravína (snadná eutrofizace prostředí). Navzdory těmto faktorům zdejší populace prosperuje a postupně se rozrůstá k lesnímu okraji. Fertilní rostliny se však soustřeďují do interiéru lesa.

Nález druhu obohacuje údaje již výše zmíněných lokalit v přilehlých částech Moravsko-slezských a Slezských Beskyd a doplňuje výskyt druhu s termofytní tendencí na nevýhřevné straně Moravskoslezských Beskyd.

Daniel Szokala & Radomír Řepka

Orobanche minor

76a Moravská brána vlastní

6373d, Šenov u Nového Jičína (distr. Nový Jičín): jetelové pole, toho času posečené, asi 1 km ZJZ od železniční zastávky Šenov u Nového Jičína, 49°36'31,7"N, 17°58'46,3"E, 270 m n. m., asi 50 rostlin (4. VI. 2018 not. V. Klaban; 10. VI. 2018 leg. P. Kocián, herb. Kocián).

Na Novojičínsku je zárafa menší v posledních letech zaznamenávána zřídka v polních kulturách jetelovin a nálezy jsou výsledkem cíleného průzkumu (Kocián 2014). Lokalita blízko Šenova u Nového Jičína byla náhodně objevena V. Klabanem při procházce okolím kopce Salaš. Rostliny zárafy se nacházely roztroušeně v jihozápadní části pole (obr. 4), kde se toho roku pěstoval na semeno jetel luční, odrůda Amos (množitel Veterinární a farmaceutická univerzita Brno).

Obr 4: *Orobanche minor*, kvetoucí rostliny v porostu jetele poblíž Šenova u Nového Jičína. Foto P. Kocián.

Fig 4: *Orobanche minor*, flowering plants in a clover field near the village of Šenov u Nového Jičína.

Photo P. Kocián.

Petr Kocián

Orthilia secunda

(NT)

97. Hrubý Jeseník

5969a, Železná pod Pradědem (distr. Bruntál): okraj lesní cesty (Silonova trasa) nad údolím Střední Opavy, cca 1,4 km SSV od vysílače na vrcholu Pradědu, 50°05'35,5"N, 17°14'24,3"E, 1115 m n. m., na ploše cca 1 m², včetně několika plodných rostlin (16. VII. 2018 foto R. Štencel).

Hrušnice jednostranná je v centrální části Jeseníků vzácně nacházeným druhem, většina lokalit leží v nižších okrajových částech pohoří. Na uvedené lokalitě roste v bezprostřední blízkosti *Botrychium lunaria* a *Diphasiastrum alpinum*.

Radek Štencel

Pedicularis sylvatica

(VU, §2)

99a. Radhošťské Beskydy

6576b, Staré Hamry (distr. Frýdek-Místek): samota Huščavna, vlhčí, narušovaná část louky, 1,8 km J od kostela Panny Marie na Gruni, 49°28'19,6"N, 18°29'04,1"E, 683 m n. m., několik desítek jedinců (16. V. 2018 foto V. Kalníková).

Všivec lesní se v okolí místa nálezu vyskytuje vzácně, a to například v přírodní památce Podgrůň, nejbližší potom na samotě Slučinec. Z Huščavny doposud udávaný nebyl (Pladias 2018). Na lokalitě rostl také velký počet orchidejí, především *Dactylorhiza majalis* a dále *Platanthera bifolia*.

Veronika Kalníková

Peucedanum ostruthium

99a. Radhošťské Beskydy

6576b, Staré Hamry (distr. Frýdek-Místek): osada Janíkula, spodní vlhčí část louky zarůstající křovinami, 1,4 km JZ od kostela Panny Marie na Gruni, 49°28'43,1"N, 18°28'21,6"E, 808 m n. m., cca 5 rostlin (14. V. 2018 not. V. Kalníková).

Všedobr horský je u nás nepůvodním druhem s centrem výskytu v Alpách a Pyrenejích. V České republice je rozšířený hlavně v sudetských příhraničních pohořích, kde byl často jako léčivka vysazován německým obyvatelstvem (Grulich 1997b). V Moravskoslezských Beskydech se téměř nevyskytuje a mělo by jít o teprve třetí doloženou lokalitu jak ve fytochorionu, tak i celém geomorfologickém celku (Pladias 2018), ačkoliv Grulich (1997b) uvádí ještě jednu z nedalekého Bílého kříže. U Bílého kříže, ale už za hranicemi na Slovensku, byl všedobr horský nalezen D. Hlisnikovským (in verb.).

Veronika Kalníková

Prunus serotina

83. Ostravská pánev

6175b, Heřmanice (distr. Ostrava-město): Heřmanický rybník, západní hráz, ve vrbíně v litorálu, 49°52'37,5"N, 18°19'24,5"E, 213 m n. m., několik rostlin (19. X. 2014, 4. V. 2018 leg. Z. Rozbrojová, herb. OSM).

6175b, Heřmanice (distr. Ostrava-město): jižní hráz Heřmanického rybníka, haldová terasa nad rybníkem, 49°52'14,1"N, 18°19'10,0"E, 200 m n. m., jedna rostlina (4. V. 2018 leg. Z. Rozbrojová, herb. OSM).

6175b, Slezská Ostrava (distr. Ostrava-město): ZOO Ostrava, lem olšiny pod posledním rybníkem v areálu směrem na Malou Stranu, porost za vnější hrází rybníka, 49°51'06,4"N, 18°19'37,4"E, 220 m n. m., jedna rostlina (13. IX. 2018 leg. Z. Rozbrojová, herb. OSM).

6175d, Slezská Ostrava (distr. Ostrava-město): haldový komplex Ema a Petr Bezruč, okraj lesního porostu, boční cesta pod výběhem koní, 49°50'10,5"N, 18°18'43,3"E, 265 m n. m., 3 rostliny (25. IV. 2018, 6. VI. 2018 leg. Z. Rozbrojová, herb. OSM).

- 6175d, Slezská Ostrava (distr. Ostrava-město): olšina na prameništi, lesík navazující na hráze rybníčků za dolem Michálka a Františka, 49°50'02,63"N, 18°19'19,8"E, 230 m n. m., více rostlin (20. VII. 2018 leg. Z. Rozbrojová, herb. OSM).
- 6175b, Slezská Ostrava (distr. Ostrava-město): navršený val tramvajové trati s cyklostezkou na Hranečník, v lemu porostu, 49°49'38,7"N, 18°18'26,7"E, 217 m n. m., několik rostlin (14. IX. 2017 leg. Z. Rozbrojová, herb. OSM).

Z Opavska a Ostravska se v herbářích objevují nálezy střemchy pozdní z parků a zahrad z 50. a 70. let 20. století (Kravaře: v zahradě, 1956 leg. J. Duda, OP; Moravská Ostrava: v parčíku naproti ředitelství Báňských strojů, 1971, 1974 leg. Z. Kilián, FMM, OP, OSM; Slezská Ostrava: v parčíku, 1975 leg. Z. Kilián, OSM). Poprvé byla střemcha mimo výsadby doložena v lemu potoka u Hradce nad Moravicí (1958 leg. F. Krkavec, OP). Později jsou známy z lesních porostů výskyty v Horním lese u Horní Líštné a Bystřici Zaolší (Koždoňová 2015). V Ostravě roste ve vrbině na Heřmanickém rybníku a v olšinách ve Slezské Ostravě.

Střemcha pozdní je nalézána také na synantropních stanovištích. V Paskově z náspu železniční vlečky jižně retenční nádrže Kubaň byl doložen výskyt v roce 1975 (Skalický *et al.* 1978). Dřívější nálezy z okolí rybníka Kuboň [Kubáň] (1972 leg. A. Hájková, FMM; 1973 leg. Z. Kilián, OSM) souvisejí s předešlou lokalitou. Šíření okolo železničních tratí a odstavných nádraží v Ostravě se intenzivně věnoval D. Hlisnikovský během mapování železniční flóry okresu Ostrava-město a zaznamenal hojný výskyt na nádraží ve Vítkovicích (2013 leg. D. Hlisnikovský, OSM) i na nádražích v Přívoze, Hrušově a Svinově (Hlisnikovský 2015). Výskyt na haldě Dolu Alexander (2001 leg. Z. Vrubel, FMM) a na haldovém komplexu Ema a Petr Bezruč ve Slezské Ostravě má spojitost s ukončením těžby uhlí v Ostravě a zarůstáním hald. Stejná situace je známa i z Karvinska z Doubravy v Orlové (Polášek 2011) a z opuštěného areálu Dolu Barbora v roce 2010 (Dančák in Kocián 2018).

Narušená krajina po ukončení hornické činnosti na Ostravsku poskytuje vhodné lokality pro šíření střemchy pozdní v polopřirozených společenstvech. Výskyt je znám z okrajů lesních porostů nebo z pokročilejší fáze zarůstání odstavných kolejíšť a hald.

Zdenka Rozbrojová

Ranunculus arvensis

(EN)

84a. Beskydské podhůří

- 6376c, Kunčičky u Bašky (distr. Frýdek-Místek): severní okraj pole sousedící s jihovýchodním okrajem Místec-kého lesa, 1,65 km SV od kostela v Palkovicích, 49°38'47,1"N, 18°20'10,8"E, 341 m n. m., 9 kvetoucích rostlin (27. V. 2018 foto Z. Lukeš).

Přestože pryskyřník rolní není z oblasti Kunčiček u Bašky a Hodoňovic udáván, lze z historických údajů o rozšíření tohoto druhu v okolí Místku (např. Weeber 1903, Gogela 1899) vyvodit, že byl zřejmě hojně rozšířen i na zdejších polích. Ačkoliv jsem prozkoumal i okolní možné lokality, nepodařilo se mi druh jinde nalézt.

Nález pryskyřníku rolního doplňuje rozšíření vzácnějších plevelů na dané lokalitě, kde je doložen výskyt druhů *Kickxia elatine*, *Aphanes arvensis*, *Sherardia arvensis* či *Centaurea cyanus* (Lukeš 2018).

Zbyněk Lukeš

Rubus odoratus

99a. Radhošťské Beskydy

6576d, Bílá (distr. Frýdek-Místek): levý břeh Bílé Ostravice, 160 m V od kostela v obci (sv. Bedřich), 49°26'31,9"N, 18°27'22,1"E, 539 m n. m., jedna rostlina (24. VIII. 2018 foto V. Kalníková, det. V. Řehořek).

Ostružiník vonný pochází se Severní Ameriky, kde roste v lesích, jejich lemech a křovinách. U nás se již dlouho pěstuje jako okrasná rostlina, zplaňuje spíše ojediněle (Holub 1995, Pladias 2018). Na břeh Bílé Ostravice se s největší pravděpodobností dostal spolu se splaveným zahradním odpadem (obr. 5). Jedná se o druhý záznam jeho výskytu mimo kulturu v Moravskoslezských Beskydech. První nález pochází z nedalekých Starých Hamer, kde také rostl na břehu vodního toku (Sochor in Kocián & Hlisnikovský 2014).

Obr 5: *Rubus odoratus* rostoucí na břehu Bílé Ostravice, detail květenství. Foto V. Kalníková.

Fig 5: *Rubus odoratus* growing on the bank of the Bílá Ostravice river, detail of inflorescence. Photo V. Kalníková.

Veronika Kalníková

Senecio sarracenicus

(VU, §2)

75. Jesenické podhůří

6270b, Norberčany (distr. Olomouc): Nová Véska, údolí potoka Bělídlo v úseku asi 1,1 km JZ až 1,7 km ZSZ od kostela v Norberčanech, mezi 49°44'54,6"N, 17°29'40,6"E a 49°45'28,3"N, 17°28'55,2"E, 575 m n. m., jeden větší porost v severozápadní části lokality (IX. 1995 not. V. Rybka), několik rozsáhlých porostů každý čítající stovky až tisíce kvetoucích rostlin (5. VIII. 2018 leg. M. Dančák, herb. OL; 2. IX. 2018 foto M. Dančák).

Starček poříční je velmi vzácným druhem, který obvykle provází nivy velkých řek (Grulich 2004). Jeho výskyt v Jesenickém podhůří (75) u Norberčan v údolí potoka Bělídlo nebyl historicky známý, i když z relativně blízkého okolí je druh v literatuře uváděn (Duda *et al.* 1994). Tyto literární údaje jsou však mimo veškerou pochybnost mylné, protože na uvedených lokalitách se vyskytuje pouze druh *Senecio paludosus* a také autor údajů, B. Šula, z uvedených lokalit dokladoval pouze tento druh (1971, 1972, 1978 leg. B. Šula, OLM).

Populace starčku poříčního v údolí potoka Bělídlo je mimořádně rozsáhlá a čítá jen obtížně odhadnutelné množství rostlin (obr. 6). Nachází se ve střední části údolí, v úseku dlouhém minimálně 1,5 km. V těchto místech roste starček nesouvisle na všech příhodných stanovištích (tedy mimo les), většinou v blízkosti toku ale místy zasahuje i na vlhčí místa okolních svahů. Je také otázkou, nakolik je populace především klonální a zda v ní dochází pravidelně k uchycování semenáčků. Populace byla objevena v září 1995 v severozápadní části současné lokality (zhruba v místech vymezených souřadnicí 49°45'27,3"N, 17°29'5,8"E) a v té době byla podstatně menšího rozsahu, než v současnosti. Její plocha byla zhruba okolo 100 m² a od té doby se zvětšila minimálně na pětinasobek a protáhla se výrazně východním až jihovýchodním směrem k Norberčanům.

Pozoruhodná je izolovanost tohoto výskytu od nejbližších lokalit v Hornomoravském úvalu (les Království u Grygova, 1991 leg. Č. Deyl, OLM). Ještě zajímavější je, že se lokalita nachází ve výrazně vyšší nadmořské výšce než všechny další známé lokality v ČR, které vesměs leží v nivách větších řek v termofytiku. Lokalita v údolí Bělídla je na samém rozhraní mezofytika a oreofytika, ale patří ještě do Jesenického podhůří (75). Závěrem ještě poznámka ke druhu *Senecio paludosus*, který na lokalitě rovněž roste. Jeho populace zde je velmi malá a nachází se již mimo samotnou nivu potoka v pramenné části pravostranného přítoku Bělídla (zhruba na tomto místě: 49°45'24,5"N, 17°28'55,1"E).

Obr 6: *Senecio sarracenicus*, jeden z menších porostů v údolí potoka Bělídlo. Foto M. Dančák.

Fig 6: *Senecio sarracenicus*, one of the smaller stands in the Bělídlo stream valley. Photo M. Dančák.

Martin Dančák & Vlastik Rybka

Scrophularia scopolii

(NT)

84a. Beskydské podhůří

6376c, Metylovice (distr. Frýdek-Místek): vrcholová partie haldy zeminy u asfaltové cesty v místní části Metylovičky, 240 m JV od hlavní budovy Dětského sanatoria v Metylovicích, 49°36'27,1"N, 18°20'31,0"E, 357 m n. m., jeden bohatý dokvétající trs (29. IX. 2018 leg. Z. Lukeš, herb. Lukeš).

Krtičník žláznatý se vyskytuje ve vyšších polohách Beskyd na vlhčích místech, lemech lesních cest, převážně však kolem horských potoků a pramenišť (Dvořáková 2000), sekundárně

i v nižších polohách, kde bývá z hor splaven. Halda zeminy v Metylovičkách je ne zcela typickým, avšak dobře vysvětlitelným biotopem. Zemina totiž pochází z úprav koryta blízkého potoka v rámci výstavby blízkých novostaveb. Tento potok pramení na úpatí vrchu Ondřejník, odkud je krtičník znám (cf. Skalický *et al.* 1978). Jedná se o první doložený nález krtičníku žláznatého z obce Metylovice a jejího blízkého okolí.

Zbyněk Lukeš

Scrophularia umbrosa* subsp. *umbrosa

(NT)

75. Jesenické podhůří

6270b, Norberčany (distr. Olomouc): Nová Véska, břeh potoka Bělídlo asi 1,7 km ZSZ od kostela v Norberčanech, 49°45'28,3"N, 17°28'55,2"E, 575 m n. m., několik rostlin (5. VIII. 2018 leg. M. Dančák, herb. OL).

Krtičník křídlatý je v České republice roztroušeně se vyskytující druh s těžištěm rozšíření v termofytiku a teplejším mezofytiku (Dvořáková 2000). Z poměrně rozsáhlého fytochorionu Jesenické podhůří dosud nebyl znám s výjimkou jediného údaje od obce Lipná (Trávníček in Grulich 2003). Dle Květeny ČR je doložené výškové maximum druhu v České republice cca 460 m (Dvořáková 2000), což nově nalezená lokalita převyšuje o víc jak 100 metrů. S největší pravděpodobností ale nejde o skutečné výškové maximum druhu v ČR, protože například ze severní části Bílých Karpat existují věrohodné údaje o výskytu v nadmořských výškách i mezi 600 a 700 m (např. Elsnerová *et al.* 1982, Staněk *et al.* 1996). Rostliny rostoucí na nově nalezené lokalitě morfologicky velmi dobře odpovídají typovému poddruhu.

Martin Dančák

Silene gallica

(CR)

84a. Beskydské podhůří

6375d, Metylovice (distr. Frýdek-Místek): jižní roh polička ležícího západně od místní části Žukov, 890 m JZ od kapličky sv. Anny, 49°36'03,9"N, 18°19'13,8"E, 450 m n. m., jedna rostlina (17. VI. 2018 foto Z. Lukeš); jedna bohatě větvená rostlina (19. VI. 2018 not. D. Hlisenkovský & P. Chytil); dvě fertilní rostliny (27. VII. 2018 foto Z. Lukeš).

Nález silenky francouzské je významný nejen pro místní květenu, ale i pro květenu Moravskoslezského kraje, kde je druh hodnocen jako nezvěstný – A2 (Sedláčková & Plášek 2005). Historicky se druh v kraji vyskytoval. Formánek (1887) shrnuje nálezy od jiných autorů „u Nov. Jičina, Valšovic a Kozlovic (Sapetza), na rolích u Palkovic (Sapetza a Gogela), Hodoňovic a Mal. Kunčic porůznu (Gogela)“. Mnohem blíže současné lokalitě je nález od Frýdlantu nad Ostravicí v místní části Paseky (Koblížek & Sutorý in Skalický *et al.* 1978). Poslední herbářový údaj o výskytu silenky francouzské je z Morávky z místní části Vlaské (1984 leg. Sedláčková, NJM).

Silenka rostla na značně kamenitých částech pole s obnaženými místy téměř bez vegetace. V roce 2018 byl na poli pěstován jetel, který byl dvakrát pokosen, silenka ovšem vždy obrazila, znovu vykvetla a úspěšně zaplodila (obr. 7). Na lokalitě byly nalezeny dvě kvetoucí rostliny asi dva metry od sebe, druhá rostlina byla nalezena až po pokosení jetele. Na poli jsou hojné i další plevele, především spíše běžnější ruderalní druhy, ale i některé vzácnější, např. *Kickxia elatine* (asi 20 rostlin), *Sherardia arvensis* (několik rostlin) nebo *Centaurea cyanus* (jedna rostlina).

Obr 7: *Silene gallica* rostoucí na okraji poli u Metylovic, detail květenství. Foto Z. Lukeš.

Fig 7: *Silene gallica* growing on the edge of a field near the village of Metylovice, detail of inflorescence. Photo Z. Lukeš.

Zbyněk Lukeš

Vicia lutea

21b. Hornomoravský úval

6469b, Olomouc (distr. Olomouc): ruderalizovaný trávník na okraji pole a na náspu čistírny odpadních vod na jižním konci ul. Přichystalovy, 49°34'22,6"N, 17°16'04,8"E, 209 m n. m., bohatý porost (12. V. 2018 leg. V. Taraška, herb. OLM, OL).

Vikev žlutá představuje v květeně České republiky přechodně zavlékaný neofyt (Pyšek *et al.* 2012). V okolí Olomouce se objevuje již od počátku minulého století. V Podpěrově Květeně Hané (Podpěra 1911) sice uváděna není, ale ze stejné doby je doložena od Střížova (1912 leg. P. Pauč, OLM). Historicky se vyskytovala rovněž na Malém Kosíři (1994 leg. P. Kusák, OLM) a dokonce i v chladnějším území Jesenického podhůří (75) u Smilova (1923, 1932 leg. J. Otruba, OLM), kam byla patrně zavléčena železniční dopravou. V nedávné době byla nalezena u Dolního Újezdu (Mládek & Dančák 2016) a na Svatém Kopečku (Dvořák & Jeništa 2016). Avšak nepočítáme-li doklady rostlin z kultury, přímo na území města Olomouce nebyla vikev žlutá dosud zaznamenána a rovněž z fytochorionu Hornomoravský úval (21b) existuje patrně jediný historický doklad tohoto druhu. Ten pochází z počátku 70. let od Skrbně (1972 leg. Č. Deyl, OLM). Na nově zjištěné lokalitě v Olomouci vytváří vikev žlutá bohatou populaci v ruderalní vegetaci při okraji pole a na náspu čistírny odpadních vod.

Vojtěch Taraška

Summary

Aira caryophyllea, a very rare and critically endangered species in the Czech Republic, was found at the site of a former sandstone quarry near the village of Hodoňovice. This locality represents only the third recent area of occurrence of the species in Moravia.

Antennaria dioica, a rare and declining species, was found on the north-facing side of Radhošť Mt ridge as a large single polycormon consisting of hundreds of rosettes.

Asperugo procumbens is a rare thermophilous weed of man-made habitats in the Czech Republic. Its past and present distribution as well as its habitat preferences in the city of Olomouc is presented here.

A new locality of the rare species *Asplenium viride* is reported from the Rychlebské hory Mts.

Botrychium lunaria has been reported from several new sites in the Hrubý Jeseník Mts in recent years. A new locality of this rare species was found on the edge of a forest road.

Bromus commutatus, a regionally rare weed species, was found on the edge of a corn field near the village of Metylovice. Dozens of plants were recorded at the locality.

The invasive moss species, *Campylopus introflexus*, was recorded from several new localities in the Hostýnské vrchy, the Veřovické vrchy and the Moravskoslezské Beskydy Mts up to the altitude of 980 m. Apart from man-made habitats this species also invades natural habitats, e.g. peat meadow in the Natural monument Kamenec near the city of Frýdek-Místek.

Carex pendula was found in a new locality near the town of Jeseník which is only a second recent locality in the Rychlebské hory Mts.

A new locality of the very rare species *Carex pulicaris* was found near the village of Mosty u Jablunkova. This is only the second finding of this species in this part of the country. The habitat at the new locality is intensively grazed wet meadow in transition to a relatively drier pasture community.

A new locality of *Carex pseudocyperus* was found in the phytogeographical district Moravská brána, in a stone quarry near the village of Veselíčko. The population consists of a single tuft and is severely endangered by the habitat destruction.

A new locality of the rare species *Cnidium dubium* was found near the village of Véska in the phytogeographical subdistrict Tršická pahorkatina. As the species typically occurs in lowland meadows, the occurrence in this hilly area is rather unusual.

The rare and threatened orchid species *Corallorhiza trifida* was found at a new locality in the Hrubý Jeseník Mts. The species may be overlooked in similar habitats in the region.

A new locality of the rare species *Diphasiastrum alpinum* is reported from the Hrubý Jeseník Mts.

The vulnerable species *Ditrichum pallidum* was found on the edge of a young forest clearing and a coniferous forest near the village of Hůrka. The distribution of this species is poorly known in the Czech Republic and this find is one of a few recent records in the phytogeographical subdistrict Moravská brána vlastní.

A new locality of the rare species *Epipactis albensis* was found near the village of Lhotka u Frýdku-Místku. This finding represents a rediscovery of this species in the Olešná River basin after more than 20 years. The population counts only two plants.

Epipactis greuteri, a very rare species in northern Moravia, was found at a new locality on the bank of a brook near the village of Metylovice at the foot of Ondřejník Mt where nine flowering individuals were recorded.

A new locality of the rare species, *Epipactis palustris*, was found near the village of Dolní Lomná in the Moravskoslezské Beskydy Mts.

A very rare species *Filago vulgaris* is reported for the first time from the phytogeographical subdistrict Radhošťské Beskydy. A single flowering plant was found on a stony forest road.

Galium rivale was found as a new species for the phytogeographical district Moravskoslezské Beskydy. The species reaches its altitudinal maximum in the Czech Republic at one of the two new localities near the village of Bílá.

Gentianopsis ciliata, a rare and declining species, was found in a meadow near the village of Hodoňovice. This finding confirms species occurrence at the locality after more than 130 years. Six flowering individuals were found at the locality.

Glyceria nemoralis, a regionally rare species, was found at a new locality near the village of Metylovice on the northern foot of Ondřejník Mt.

Three new localities of *Hypericum humifusum* were found in the Moravskoslezské Beskydy Mts. This species is rarely recorded from this mountain range which could be caused also by its small size and occurrence in disturbed habitats.

Melampyrum arvense, a regionally rare and declining species, was found at a new locality on Velká Horečka hill near the village of Metylovice.

An occurrence of the rare species *Monotropa hypopitys* is reported from Praděd Mt where it grows in an unusual habitat (subalpine vegetation) in the altitude of 1470 m.

Orchis pallens a rare species distributed mainly in the Carpathian part of the Czech Republic was found at a new locality near the village of Guty. The population seems to be stable and prosperous, although it is situated next to a road and very close to a cow farm.

A new locality of a weedy species, *Orobancha minor*, was found in a clover field in Nový Jičín region.

A new locality of the rare species *Orthilia secunda* is reported from the Hrubý Jeseník Mts.

A new locality of *Pedicularis sylvatica*, a rare species of wet meadows and mires, was found in the Moravskoslezské Beskydy Mts.

Peucedanum ostruthium, a naturalized neophyte in the flora of the Czech Republic, is more common in the Sudetes than in the Carpathians. The species was found at a new locality in the Moravskoslezské Beskydy Mts which probably represents the third finding for this mountain range.

Prunus serotina, an invasive alien species, is reported from several new localities in Opava and Ostrava regions. The species occurs in both man-made and semi-natural habitats.

The regionally rare species, *Ranunculus arvensis*, was found near the village of Kunčičky u Bašky. Nine plants were recorded on the edge of a rapeseed field together with other rare weeds such as *Kickxia elatine*, *Centaurea cyanus* and *Sherardia arvensis*.

Rubus odoratus is an occasionally planted ornamental species originated in the North America. It is naturalized neophyte in the Czech Republic. It was found at a new locality in the Moravskoslezské Beskydy Mts which is only the second record for this mountain range.

Senecio sarracenicus is a very rare species associated with floodplains of lowland rivers in the Czech Republic. Here we report an exceptionally large population of this species in an exceptionally high altitude in a cold region of the Nízký Jeseník hills.

A new locality of the rare species *Scrophularia scopolii* was found in the village of Metylovice. This occurrence is probably connected with known occurrences of the species in the nearby Ondřejník Mt.

The type subspecies of the regionally rare species *Scrophularia umbrosa* was found near the village of Norberčany in the phytogeographical district Jesenícké podhůří.

Silene gallica, an extremely rare species in the Czech Republic, was found on the edge of a field near the village of Metylovice. Only two flowering individuals were found at the locality which is the only recent locality in the Moravian-Silesian region of the Czech Republic.

Vicia lutea, a casual neophyte of the Czech flora, has been reported several times from the vicinity of the city of Olomouc. Here we report the first record for the city residential area which is only a second record for the phytogeographical subdistrict Hornomoravský úval.

Literatura

- Bureš L. (2009): *Corallorhiza trifida* Châtelain. In: Hadinec J. & Lustyk P. [eds]: Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. VIII. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 44: 225-226.
- (2013): Chráněné a ohrožené rostliny Chráněné krajinné oblasti Jeseníky. Rubico, Olomouc, 314 pp.
- (2015): *Corallorhiza trifida* Châtel. In: Hadinec J. & Lustyk P. [eds]: Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XIII. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 50: 37.
- Dančák M. (2017): *Aira caryophyllea*. In: Dančák M. & Kocián P. [eds]: Zajímavé botanické nálezy z regionu severní Moravy a Slezska XI. – Acta Mus. Siles. Sci. Natur. 66: 239.
- Dančák M. & Duchoslav M. (2006): Flóra a vegetace Národní přírodní rezervace Špraněk (Javoříčský kras). – Čas. Slez. Muz. Opava (A) 55: 201-227.
- Danihelka J., Chrtěk J. Jr. & Kaplan Z. (2012): Checklist of vascular plants of the Czech Republic. – Preslia 84: 647-811.
- Dítě D., Melečková Z. & Eliáš P. jun. (2015): Ostřice blšná (*Carex pulicaris*) – nový druh vo Vel'kej Fatre. – Acta Carp. Occ. 6: 23-27.
- Duda J. (2002): *Campylopus introflexus* (Hedw.) Brid. na východní Moravě. – Čas. Slez. Muz. Opava (A) 51: 185.
- Duda J., Opravil E. & Šula B. (1994): Chráněné a ohrožené druhy v květeně Nízkého Jeseníku a přilehlých území – 3. – Čas. Slez. Muz. Opava (A) 43: 45-56.
- Duchoslav M. (1997): The present state of meadow vegetation (*Molinio-Arrhenatheretea*) in the Morava river floodplain (Hornomoravský úval area). – Zpr. Čes. Bot. Společ. 32, Materiály 15: 131-176.
- Dvořák V. (2017): *Urtica urens*. In: Dančák M. & Kocián P. [eds]: Zajímavé botanické nálezy z regionu severní Moravy a Slezska XI. – Acta Mus. Siles. Sci. Natur. 66: 246-248.
- Dvořák V. & Jeništa J. (2016): *Vicia lutea* L. In: Dančák M. & Kocián P. [eds]: Zajímavé botanické nálezy z regionu severní Moravy a Slezska X. – Acta Mus. Siles. Sci. Natur. 65: 251.
- Dvořáková M. (2000): *Scrophularia* L. – krtičník. pp. 324-332. In: Slavík B. [ed.], Květena České republiky. Vol. 6. Academia, Praha.

- Elsnerová M., Holub J., Jatiová M. & Tlusták V. [eds] (1982): Sborník materiálů z floristického kursu ČSBS Valašské Klobouky 1973. Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody, Brno, 354 pp.
- Formánek E. (1887): Květena Moravy a rakouského Slezska. 1. díl. – Edvard Formánek, Brno.
- Gogela F. (1893): Květena okolí misteckého. – Čas. Vlasten. Spolku Muz. Olomouc 10: 150-154.
- (1899): Květena okolí misteckého. – Čas. Vlasten. Spolku Muz. Olomouc 16: 27-29, 103-108.
- (1903): Květena Beskyd moravských. – Čas. Vlasten. Spolku Muz. Olomouc 20: 134-138.
- Grulich V. (1997a): *Cnidium* Cusson – jarva. pp. 367-370. In: Slavík B. [ed.]: Květena České republiky. Vol. 5. Academia, Praha.
- (1997b): *Imperatoria* L. – všedobr. pp. 418-420. In: Slavík B. [ed.]: Květena České republiky. Vol. 5. Academia, Praha.
- (2004): *Senecio* L. – starček. pp. 250-280. In: Slavík B. & Štěpánková J. [eds]: Květena České republiky. Vol. 7. Academia, Praha.
- (2012): Red list of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition. – Preslia 84: 631-645.
- (2017): Červený seznam cévnatých rostlin ČR. – Příroda 35: 75-132.
- [ed.] (2003): Výsledky floristického kursu České botanické společnosti v Novém Jičíně (4. – 10. července 1999). – Zpr. Čes. Bot. Společ. 38, Příloha 2003/2: 89-174.
- Hadinec J. & Lustyk P. [eds] (2016): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XIV. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 51: 29-170.
- Hlisnikovský D. (2010): *Bromus commutatus* L. In: Plášek V. & Cimalová Š. [eds]: Zajímavé botanické nálezy z regionu severní Moravy a Slezska IV. – Čas. Slez. Muz. Opava (A) 59: 273.
- (2015): Ferrovniatcká flóra okresu Ostrava-město. Ms. Bakalářská práce, 65 pp. [Depon. In: Ostravská univerzita, Přírodovědecká fakulta, Katedra biologie a ekologie, Ostrava].
- Hlisnikovský D., Řepka R. & Žárník M. (2018): *Carex pulicaris* L. In: Lustyk P. & Doležal J. [eds]: Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XVI. – Zpr. Čes. Bot. Společ. 53: 60-61.
- Holub J. (1995): *Rubus* L. – ostružiník. pp. 54-206. In: Slavík B. [ed.]: Květena České republiky. Vol. 4. Academia, Praha.
- Hradílek Z. & Duchoslav M. (2007): Flóra a vegetace Národní přírodní rezervace Žebračka u Přerova. – Čas. Slez. Muz. Opava (A) 56: 193-226.
- Hradílek Z. & Musil Z. (2011): Novinky v bryoflóře Národního parku Podyjí. – Thayensia 8: 57-67.
- Chater A.O. (1980): *Carex* L. pp. 290-323. In: Tutin, T.G., Heywood V.H., Burges N.A., Moore D.M., Valentine D.H., Walters S.M. & Webb D.A. [eds]: Flora Europaea: Volume 5. Alismataceae to Orchidaceae. Cambridge University Press, Cambridge.
- Chytrý M. [ed.] (2007): Vegetace České republiky. Vol. 1. Travinná a keříčková vegetace. Academia, Praha, 528 pp.
- [ed.] (2009): Vegetace České republiky. Vol. 2. Ruderální, plevelová, skalní a suťová vegetace. Academia, Praha, 524 pp.
- [ed.] (2011): Vegetace České republiky. Vol. 3. Vodní a mokřadní vegetace. Academia, Praha, 828 pp.
- [ed.] (2013): Vegetace České republiky. Vol. 4. Lesní a křovinná vegetace. Academia, Praha, 552 pp.
- Jatiová M. & Šmiták J. (1996): Rozšíření a ochrana orchidejí na Moravě a ve Slezsku. Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha & Arca JiMfa, Třebíč, 550 pp.
- Kaplan Z., Danihelka J., Lepší M., Lepší P., Ekrt L., Chrtek J. Jr., Kocián J., Prančl J., Kobrlová L., Hroneš M. & Šulc V. (2016): Distributions of vascular plants in the Czech Republic. Part 3. – Preslia 88: 459-544.
- Kaplan Z., Danihelka J., Štěpánková J., Bureš P., Zázvorka J., Hroudová Z., Ducháček M., Grulich V., Řepka R., Dančák M., Prančl J., Šumberová K., Wild J. & Trávníček B. (2015): Distributions of vascular plants in the Czech Republic. Part 1. – Preslia 87: 417-500.
- Kilián Z. & Krkavec F. (1962): Příspěvek k poznání květeny Frýdecka. – Přírod. Čas. Slez. 23: 325-240.
- Kocián P. (2014): *Orobancha minor* Sm. In: Dančák M., Kocián P. & Hlisnikovský D. [eds]: Zajímavé botanické nálezy z regionu severní Moravy a Slezska VIII. – Acta Mus. Siles. Sci. Natur. 63: 272-273.
- [ed.] (2018): Nálezová databáze Moravskoslezské pobočky ČBS [online]. – URL: <http://www.nalezovka.cz/> [cit. 1. 10. 2018].
- Kocián P. & Hlisnikovský D. [eds] (2014): Nálezová databáze Moravskoslezské pobočky ČBS a záznamy rostlin během pilotního projektu. – Zpr. Moravskoslez. Poboč. ČBS 3, Příloha 2: 3-12.
- Koutecký P., Popelářová M., Lustyk P., Dančák M., Tkáčiková J. & Hlisnikovský D. [eds] (2009): Výsledky floristického kursu České botanické společnosti ve Vsetíně (29. června – 5. července 2008). – Zpr. Čes. Bot. Společ. 44, Příloha 2009/1: 1-106.
- Koždoňová N. (2015): Květena Vendryně a sousedních vsí. Ms. Diplomová práce, 237 pp. [Depon. In: Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Ústav botaniky a zoologie, Brno].

- Krátký M., Horváth M. & Hanáková-Bečvářová P. (2017): Plán péče o přírodní rezervaci Škrabalka na období 2020-2029. Ms., 18 pp. [Depon. In: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha & Krajský úřad Olomouckého kraje, Olomouc].
- Křísa B. (1990): *Monotropa* L. – hnilák. pp. 518-519. In: Hejný S. & Slavík B. [eds]: Květena České republiky. Vol. 2. Academia, Praha.
- (2000): *Asperugo* L. – ostroлист. pp. 214-216. In: Slavík B. [ed.]: Květena České republiky. Vol. 6. Academia, Praha.
- Kučera J. (2004): *Campylopus* Brid. – křivonožka. In: Kučera J. [ed.]: Mechorosty České republiky, on-line klíče, popisy a ilustrace [online]. – URL: <http://botanika.bf.jcu.cz/bryoweb/klic/genera/campylopus.html> [cit. 1. 10. 2018].
- Kučera J., Váňa J. & Hradílek Z. (2012): Bryophyte flora of the Czech Republic: updated checklist and Red List and a brief analysis. – *Preslia* 84: 813-850.
- Lukeš Z. (1994): Výskyt a ochrana rostlin na katastrálním území Metylovice v Podbeskydské pahorkatině. Ms., 64 pp. [Depon. In: Gymnázium Petra Bezruče, Frýdek-Místek].
- (2016): *Epipactis albensis* Nováková et Rydlo. In: Dančák M. & Kocián P. [eds]: Zajímavé botanické nálezy z regionu severní Moravy a Slezska X. – *Acta Mus. Siles. Sci. Natur.* 65: 245.
- (2017): *Hypericum humifusum*. In: Dančák M. & Kocián P. [eds]: Zajímavé botanické nálezy z regionu severní Moravy a Slezska XI. – *Acta Mus. Siles. Sci. Natur.* 66: 245.
- (2018): Vzácnější druhy plevelů Metylovic a okolí. – *Zpr. Moravskoslez. Poboč. ČBS* 7: 45-54.
- Michalík J. (2017): *Epipactis greuteri*. In: Dančák M. & Kocián P. [eds]: Zajímavé botanické nálezy z regionu severní Moravy a Slezska XI. – *Acta Mus. Siles. Sci. Natur.* 66: 243.
- Mikulášková E. (2006): Vývoj rozšíření neofytického mechu *Campylopus introflexus* v České republice. – *Bryonora* 38: 1-10.
- Mikulášková E., Fajmonová Z. & Hájek M. (2012): Invasion of central-European habitats by the moss *Campylopus introflexus*. – *Preslia* 84: 863-886.
- Mládek J. & Dančák M. (2016): *Vicia lutea* L. In: Dančák M. & Kocián P. [eds]: Zajímavé botanické nálezy z regionu severní Moravy a Slezska X. – *Acta Mus. Siles. Sci. Natur.* 65: 251.
- Mruzíková Z. & Hlisnikovský D. (2012): *Aira caryophyllea* L. In: Plášek V. & Cimalová Š. [eds]: Zajímavé botanické nálezy z regionu severní Moravy a Slezska VI. – *Čas. Slez. Muz. Opava (A)* 61: 256.
- Naks P. & Piątek K. (2008): *Orchis pallens* L. na Pogórze Cieszyńskim. pp. 109-110. In: Brzosko E., Wróblewska A. & Tałała I. [eds]: Problemy badawcze i perspektywy ochrony storczykowatych w Polsce. Biebrzański Park Narodowy & Uniwersytet w Białymstoku.
- Novotný I. (2005): *Ditrichum* Timm ex Hampe – útlavláška. In: Kučera J. [ed.]: Mechorosty České republiky, on-line klíče, popisy a ilustrace [online]. – URL: <http://botanika.prf.jcu.cz/bryoweb/klic/genera/ditrichum.html> [cit. 1. 10. 2018].
- Novotný I. & Dědečková M. (2008): Návrh metodiky monitoringu pro mech útlavláška bledá *Ditrichum pallidum* (Hedw.) Hampe [Bryophyta, Dicranales]. Ms., 18 pp. [Depon. In: Moravské zemské muzeum, botanické oddělení, Brno & Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha].
- Pladias (2018): Pladias – databáze české flóry a vegetace, www.pladias.cz [online]. – URL: <http://www.pladias.cz/> [cit. 1. 10. 2018].
- Podpěra J. (1911): Květena Hané: základy zeměpisného rozšíření rostlinstva na Horním úvalu moravském. Komise pro přírodovědné prozkoumání Moravy, Brno, 355 pp.
- Polášek Z. (2011): Průzkumy vybraných faktorů ovlivňujících přírodní prostředí, 5.6 Flóra a fauna antropogenně ovlivněných ploch v Moravskoslezském kraji [online]. – URL: <https://mspp.msk.cz/assets/factory/zaverecna-zprava-5-6.pdf> [cit. 1. 10. 2018].
- Popelářová M. & Ohryzková L. (2013): Vzácné rostliny Beskyd. ČSOP Salamandr, Rožnov pod Radhoštěm, 78 pp.
- Popelářová M., Hlisnikovský D., Koutecký P., Dančák M., Tkáčiková J., Vašut R. J., Vymazalová M., Dvorský M., Lustyk P. & Ohryzková L. (2011): Rozšíření vybraných taxonů cévnatých rostlin v CHKO Beskydy a blízkém okolí (Výsledky mapování flóry z let 2006-2009). – *Zpr. Čes. Bot. Společ.* 46: 277-358.
- Procházka F. [ed.] (2001): Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). – *Příroda* 18: 1-166.
- (2010): *Corallorhiza* Gagnebin – korálice. pp. 549-551. In: Štěpánková J., Chrtek J. jun. & Kaplan Z. [eds]: Květena České republiky. Vol. 8. Academia, Praha.
- Pyšek P., Danihelka J., Sádlo J., Chrtek J. Jr., Chytrý M., Jarošík V., Kaplan Z., Krahulec F., Moravcová L., Pergl J., Štajerová K. & Tichý L. (2012): Catalogue of alien plants of the Czech Republic (2nd edition): checklist update, taxonomic diversity and invasion patterns. – *Preslia* 84: 155-255.
- Řepka R. (2015): *Carex pendula* Huds. In: Hadinec J. & Lustyk P. [eds]: Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XIII. – *Zpr. Čes. Bot. Společ.* 50: 32-33.

- Řepka R. & Grulich V. (2014): Ostřice České republiky: terénní obrazový průvodce. Lesnická práce, Kostelec nad Černými lesy, 208 pp.
- Sedláčková M. & Plášek V. [eds] (2005): Červený seznam cévnatých rostlin Moravskoslezského kraje (2005). – Čas. Slez. Muz. Opava (A) 54: 97-120.
- Skalický V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. pp. 103-121. In: Hejný S. & Slavík B. [eds]: Květena České socialistické republiky. Vol. 1. Academia, Praha.
- Skalický V., Hájková A., Neuschlová Š., Sedláčková M. & Švendová K. [red.] (1978): Materiály ke květeně Moravskoslezských Beskyd, Podbeskydské pahorkatiny a okrajové části Ostravské pánve. Výsledky floristického kursu ČSBS ČSAV ve Frýdku-Místku 4.–13.7.1975. – Pr. a Stud. Okr. Vlastiv. Muz. Frýdek-Místek 3: 1-246.
- Slavík B. (1971): Metodika síťového mapování ve vztahu k připravovanému fytogeografickému atlasu ČSR. – Zpr. Čs. Bot. Společ. 6: 55-62.
- Staněk S., Jongepierová I. & Jongepier J. W. (1996): Historická květena Bílých Karpat. – Sborn. Přírod. Klubu Uherské Hradiště, Příloha 1: 1-198.
- Štech M. (2004): *Filago* L. – bělolist. pp. 90-94. In: Slavík B. & Štěpánková J. [eds], Květena České republiky. Vol. 7. Academia, Praha.
- Štěpánková J. (2004): *Antennaria* Gaertner – kociánek. pp. 87-88. In: Slavík B. & Štěpánková J. [eds], Květena České republiky. Vol. 7. Academia, Praha.
- Štěpánková J. & Kaplan Z. (2000): *Galium* L. – svízel. pp. 122-156. In: Slavík B. [ed.], Květena České republiky. Vol. 6. Academia, Praha.
- Thiers B. (2018): Index Herbariorum: A global directory of public herbaria and associated staff. New York Botanical Garden's Virtual Herbarium [online]. – URL: <http://sciweb.nybg.org/science2/IndexHerbariorum.asp> [cit. 1. 10. 2018].
- Tkáčiková J. (2014): Invazní mech křivonožka vepnutá (*Campylopus introflexus*) v Havířově-Prostřední Suché. – Zpr. Moravskoslez. Poboč. ČBS 3: 54-56.
- Tkáčiková J., Dančák M. & Dvořák V. (2016): *Hypericum humifusum* L. In: Dančák M. & Kocián P. [eds]: Zajímavé botanické nálezy z regionu severní Moravy a Slezska X. – Acta Mus. Siles. Sci. Natur. 65: 246-247.
- Tlusták V. (1990): Ruderální společenstva Olomouce. Ms., 290 pp. [Depon. In: Botanický ústav AV ČR, Průhonice].
- Trávníček B. (1996): Květena mokřadních lokalit v jihovýchodní části Hané - současný stav. – Muz. a Součas., ser. natur. 10: 39-50.
- Vrtalová K., Mátl M., Plaček J., Novotný I. & Zmrhalová M. (2011): Bryologický a lichenologický průzkum v přírodním parku Velký Kosíř na Prostějovsku. – Bryonora 47: 35-40.
- Weeber G. (1901): Flora von Friedek und Umgebung I. – Jber. Öffentl. Communal Obergymn. Friedek 6: 1-53.
- (1903): Flora von Friedek und Umgebung II. – Jber. Öffentl. Communal Obergymn. Friedek 8: 1-26.
- Weeda E. J. (1989): Vlozege (*Carex pulicaris* L.) in Nederlandse duingebieden. – Gorteria 15: 159-177.

Editors' addresses: Martin Dančák, Department of Ecology and Environmental Sciences, Faculty of Science, Palacký University in Olomouc, Šlechtitelů 27, CZ-783 71 Olomouc-Holice, Czech Republic.
E-mail: martin.dancak@upol.cz

Petr Kocián, Nerudova 5, CZ-741 01 Nový Jičín, Czech Republic.
E-mail: petr.kocian@kvetenacr.cz